

Sygn. akt I DSK 1/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Roch

Bogusława Rutkowska (ławnik Sądu Najwyższego)

Protokolant Łukasz Kaczmarek

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla (...) okręgu regionalnego – prokuratora Prokuratury Regionalnej Mariusza Gózda po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 sierpnia 2020 r.

sprawy dyscyplinarnej **E. A.** byłego prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ł. w stanie spoczynku

obwinionej o to, że:

I. w dniu 16 kwietnia 2016 r. w D., woj. (...), uchybiła godności urzędu prokuratora w ten sposób, że znajdując się w stanie nietrzeźwości – 1,3 ‰ alkoholu we krwi – prowadziła w ruchu lądowym, po drodze publicznej nr (...), samochód osobowy marki Opel Corsa o nr rej. (...), to jest o czyn z art. 137 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze, wyczerpujący jednocześnie znamiona przestępstwa z art. 178 a § 1 kk;

II. w tym samym miejscu i czasie uchybiła godności urzędu prokuratora w ten sposób, że jako właściciel pojazdu marki Opel Corsa o nr. rej. (...), na drodze publicznej nr (...), dopuściła do prowadzenia pojazdu osobę nie mającą wymaganych uprawnień, to jest syna M. Z. lat 14, to jest o czyn z art. 137 § 1

ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze, wyczerpujący jednocześnie znamiona wykroczenia z art. 96 § 1 pkt 2 kw

orzeka:

1. uznaje E. A. za winną popełnienia zarzucanych jej czynów:

a) opisanego w pkt. I, stanowiącego przewinienie dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze (Dz.U.2019.740 j.t., z późn. zm.) i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U.2020.365 j.t.) w zw. z art. 127 §1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze wymierza karę pozbawienia prawa do stanu spoczynku wraz z prawem do uposażenia,

b) opisanego w pkt. II, stanowiącego przewinienie dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (- j.t., z późn. zm.) i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U.2020.365 j.t.) w zw. z art. 127 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze - wymierza karę nagany;

2. na podstawie art. 170 § 1 i § 2 pkt 3 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze orzeka wobec E. A. karę łączną pozbawienia prawa do stanu spoczynku wraz z prawem do uposażenia;

3. kosztami postępowania dyscyplinarnego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

E. A. prokurator Prokuratury Rejonowej w Ł. w stanie spoczynku została obwiniona o to, że:

I. w dniu 16 kwietnia 2016 r. w D., woj. (...), uchybiła godności urzędu prokuratora w ten sposób, że znajdując się w stanie nietrzeźwości – 1,3 ‰ alkoholu we krwi – prowadziła w ruchu lądowym, po drodze publicznej nr (...), samochód osobowy

marki Opel Corsa o nr rej. (...), to jest o czyn z art. 137 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze, wyczerpujący jednocześnie znamiona przestępstwa z art. 178 a § 1 kk,

II. w tym samym miejscu i czasie uchybiła godności urzędu prokuratora w ten sposób, że jako właściciel pojazdu marki Opel Corsa o nr. rej. (...) , na drodze publicznej nr (...), dopuściła do prowadzenia pojazdu osobę nie mającą wymaganych uprawnień, to jest syna M. Z. lat 14, to jest o czyn z art. 137 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze, wyczerpujący jednocześnie znamiona wykroczenia z art. 96 § 1 pkt 2.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 14 lutego 2019 r. w sprawie o sygn. akt I DSK 5/18 uznał E. A. za winną popełnienia zarzucanych jej czynów:

1. opisanego w pkt I, przyjmując, że poziom alkoholu we krwi obwinionej wynosił nie mniej niż 1,3 ‰, stanowiącego przewinienie dyscyplinarne z art. 137 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze i wyczerpującego zarazem znamiona przestępstwa ściganego z urzędu określonego w art. 178 a § 1 kk, uznając, że stanowi ono przewinienie mniejszej wagi w rozumieniu art. 142 § 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze i wymierzył za nie obwinionej, na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych w zw. z art. 127 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze, karę obniżenia uposażenia o 10 % na okres 6 miesięcy,
2. opisanego w pkt II, przyjmując, że czyn miał miejsce na nieustalonym odcinku drogi publicznej łączącej się w miejscowości D. z drogą publiczną nr (...), stanowiącego przewinienie dyscyplinarne z art. 137 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze i wyczerpującego jednocześnie znamiona wykroczenia z art. 96 § 1 pkt 2 kw i wymierzył za nie obwinionej, na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych w zw. z art. 127 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze, karę obniżenia uposażenia o 40% na okres 6 miesięcy, na podstawie art. 170 § 1 w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28

stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze w zw. z art. 86 § 1 kk orzekając wobec E. A. karę łączną obniżenia uposażenia o 40% na okres 8 miesięcy.

Odwołanie od ww. orzeczenia, skarżąc je w całości na niekorzyść obwinionej, wniósł Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla (...) okręgu regionalnego, zarzucając rozstrzygnięciu naruszenia art. 104 § 3 pkt 2a ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych w zw. z art. 127 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze, w związku z art. 94 § 4 ustawy Prawo o Prokuraturze oraz obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 142 § 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze. Orzeczenie zaskarżył również Prokurator Generalny, w całości na niekorzyść oskarżonej, zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie art. 439 § 1 pkt 5 kpk oraz 142 § 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze.

Wyrokiem z dnia 11 grudnia 2019 r. Sad Najwyższy w sprawie o sygn. akt II DSK 2/19 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 kwietnia 2016 r. ok. godz. 18.40 sierżant S. B. i S. D. pełnili służbę na terenie miasta i gminy S.. Policjanci, poruszający się oznakowanym radiowozem, zostali skierowani na interwencję do miejscowości C.. Kierując się na miejsce interwencji, funkcjonariusze Policji w miejscowości D. dojechali drogą podporządkowaną do skrzyżowania z drogą powiatową nr (...). Na skrzyżowaniu na pasie ruchu, na którym się poruszali, nie przekraczając skrajni drogi powiatowej stał samochód marki Opel Corsa o nr rej. (...), którego kierowca nie sygnalizował, ani też nie podejmował żadnego manewru, uniemożliwiając przejazd funkcjonariuszom Policji.

Ponieważ sytuacja ta przedłużała się sierżant S. B. zdecydowała się użyć sygnału dźwiękowego. W międzyczasie w samochodzie marki Opel kierowca wyłączył silnik. Po użyciu sygnału dźwiękowego, funkcjonariusze Policji zauważyli, że z pojazdu, z przedniego prawego siedzenia pasażera wysiada kobieta, a osoba, zajmująca miejsce kierowcy, pozostając w środku auta, przesiada się na miejsce, które wyżej wskazana opuściła. Funkcjonariusze wyszli z radiowozu i podeszli do

kobiety, która wyszła z samochodu. W tym czasie zauważyli, że w pojeździe na przednim prawym siedzeniu pasażera siedzi chłopiec, w wieku około 13 lat. Na zadane w tym przedmiocie pytanie sierżant S. B. usłyszała od kobiety, że chłopiec ma 14 lat i dodała, że „kawalek dała mu pokierować”. Przystępując do rutynowej kontroli, S. B. zwróciła się do kobiety o okazanie prawa jazdy, oraz przestawienie pojazdu na znajdujący się, w odległości kilkunastu metrów, po przeciwnej - w stosunku do miejsca zatrzymania samochodu marki Opel Corsa i radiowozu Policji - stronie drogi powiatowej (...), szeroki podjazd prowadzący do składu węgla. Kobieta, którą okazała się E. A. wykonała polecenie przestawiając samochód. Do momentu wydania polecenia przestawienia auta funkcjonariusze nie stwierdzili żadnych okoliczności, które uzasadniałyby podejrzenie, że poddana kontroli kobieta znajduje się w stanie po użyciu alkoholu albo jest nietrzeźwa. W dalszym toku czynności E. A. wręczyła S. D. wymagane dokumenty, ten zaś przystąpił do spisywania danych, natomiast sierżant S. B. przystąpiła do kontroli trzeźwości dokonywanej przy użyciu urządzenia alcoblow. Przeprowadzona o godz. 19:15 kontrola wykazała obecność alkoholu w wydychanym powietrzu bowiem, dioda zapaliła się na czerwono (*protokół z przebiegu badania stanu trzeźwości k. 7v.*).

Z uwagi na wynik kontroli funkcjonariusze podjęli próbę zmierzenia u E. A. zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu za pomocą urządzenia alcoblow, lecz z uwagi na to, że E. A. nie była w stanie wydychać wystarczającej ilości powietrza, próba okazała się nieudana. E. A. odmówiła poddania się kolejnej próbie zbadania stanu trzeźwości i prosiła wielokrotnie, aby funkcjonariusze ją puścili, tłumacząc, że każdy popełnia błędy. Obwiniona w międzyczasie poinformowała funkcjonariuszy, że pracuje w prokuraturze i na prośbę policjantów okazała legitymację służbową, z której wynikało, że jest prokuratorem Prokuratury Rejonowej w Ł.. Na skutek wskazań policji co do konieczności przybycia na miejsce osoby, która może zająć się małoletnim synem oraz samochodem E. A., małoletni syn obwinionej skontaktował się telefonicznie ze swoim ojcem S. Z., który po pewnym czasie pojawił się na miejscu zdarzenia.

Przybyła po zawiadomieniu przez Policję prokurator M. S. z Prokuratury Rejonowej w S., wraz z E. A. udała się do szpitala w S.. Do szpitala przyjechała również przełożona służbowa E. A., Prokurator Rejonowy w Ł. M. B.. W szpitalu,

trzykrotnie, w odstępach 30 minutowych, tj. o godz. 21:40, 22:10, 22:40, pobrano od E. A. krew do badań toksykologicznych. Badania przeprowadzone przez Zakład Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w Ł., wykazały w wyżej wskazanych próbkach krwi E. A. zawartość alkoholu etylowego o stężeniu, kolejno: 1,3 promila, 1,21 promila i 1,00 promila (*protokoły pobrania krwi i sprawozdania z badania materiału genetycznego na zawartość etanolu, acetonu i izopropanu k. 44-53*).

Mając na uwadze, że próbki do badań zostały pobrane najwcześniej po upływie około 3 godzin od zaistnienia zdarzenia (godz. 18:40 wskazana w notatce urzędowej jako godzina zdarzenia, godz. 21:40 godzina pobrania pierwszej próbki krwi), przyjąć należy, że stężenie alkoholu etylowego we krwi E. A. wynosiło w chwili czynu 1,3 promila. Badanie toksykologiczne nie wykazało we krwi wyżej wymienionej zawartości środków działających podobnie do alkoholu.

W dniu 19 kwietnia 2016 r. E. A. została zawieszona w czynnościach służbowych. Wobec treści prawomocnego orzeczenia lekarza Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o trwałej niezdolności do pracy na stanowisku prokuratora, Prokurator Okręgowy w Ł. pismem z dnia 20 kwietnia 2017 r. wystąpił z wnioskiem o przeniesienie E. A. w stan spoczynku, co nastąpiło z dniem 29 marca 2017 r., na mocy decyzji Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego, z dnia 15 maja 2017 r., PK IX (...).

W sprawie prowadzenia samochodu w stanie nietrzeźwości przez prokurator E. A. w dniu 18 kwietnia 2016 r. Prokuratura Rejonowa w S. wszczęło śledztwo (*postanowienie o wszczęciu śledztwa k. 31*).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w S. w sprawie o sygn. akt II K (...) z dnia 30 października 2017 r. E. A. uznana została winną popełnienia zarzucanego jej czynu z art. 178a § 1 k.k. Wobec oskarżonej orzeczono karę 100 stawek dziennych grzywny, przy wysokości jednej stawki ustalonej przez Sąd na kwotę 50 zł, środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat oraz świadczenie pieniężne w kwocie 5 000 zł na rzecz Fundacji Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Penitencjarnej. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 11 listopada 2017 r. (*wyrok k. 168 – 169 akt II K (...)*). Zgodnie z art. 93 § 4, ustawy Prawo o prokuraturze prawomocne orzeczenie sądu dyscyplinarnego oraz prawomocny wyrok sądu skazujący prokuratora za umyślne przestępstwo ścigane z

oskarżenia publicznego lub orzekający wobec prokuratora środek karny pozbawienia praw publicznych, zakaz zajmowania stanowiska prokuratora, degradację lub wydalenie z zawodowej służby wojskowej, powodują z mocy prawa utratę stanowiska prokuratora; stosunek służbowy prokuratora wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia lub wyroku. W związku z powyższym wskazać należy, stosunek służbowy prokuratora w stanie spoczynku wygaś z mocy prawa w dniu uprawomocnienia się wyroku sądu karnego wydanego w sprawie E. A..

E. A. zarówno w postępowaniu wyjaśniającym, jak i przed sądem skorzystała z prawa do odmowy składania wyjaśnień. W postępowaniu wyjaśniającym odniosła się wyłącznie do wykroczenia i oświadczyła, że liczyła, skoro ten czyn jest zagrożony wyłącznie karą grzywny, że zostanie na nią nałożony mandant, który oczywiście zapłaciłaby. Policjanci jednak mandatu nie zaproponowali i byli wobec niej bardzo niegrzeczni. Pracując w prokuraturze przez wiele lat nigdy nie pozwoliła sobie na potraktowanie interesantów, w tym podejrzanych, w taki sposób, w jaki została potraktowana przez policjantów (k. 200).

Na rozprawie przed Sądem Najwyższym w dniu 18 sierpnia 2020 r. obwiniona przyznała się do czynu zarzucanego jej w punkcie pierwszym wniosku, jednocześnie nie przyznała się do czynu zarzucanego w punkcie drugim. W pozostałym zakresie podtrzymała swoje wyjaśnienia złożone uprzednio na rozprawie przed Sądem Najwyższym, w których to oświadczyła, że pojazdem przejechała około 10 metrów na polecenie Policji, choruje na depresję a wydarzenia objęte wnioskiem miały miejsce w okresie nasilenia depresji.

Mając więc na uwadze, że E. A. w chwili zdarzenia leczyła się z powodu depresji, a po zdarzeniu została hospitalizowana na oddziale psychiatrycznym, w postępowaniu dopuszczono dowód z opinii dwóch biegłych lekarzy psychiatrów, co do stanu zdrowia psychicznego obwinionej, jej poczytalności w chwili czynów, możliwości brania przez nią udziału w postępowaniu oraz możliwości samodzielnego, rozsądnego prowadzenia obrony. Biegli lekarze psychiatrzy po zapoznaniu się z aktami sprawy i przeprowadzeniu badania obwinionej przedstawili opinię wstępną, z której wynika, że u obwinionej występuje zespół depresyjny oraz, że nie stwierdzili u niej cech upośledzenia umysłowego. Wskazali także na konieczność uzupełnienia dokumentacji lekarskiej z uprzedniego leczenia

obwinionej w poradni lekarza rodzinnego (*opinia sądowo – psychiatryczna k. 232 - 237*). W uzupełniającej końcowej opinii sądowo – psychiatrycznej biegli nie stwierdzili u obwinionej występowanie zespołu depresyjnego; ani cech upośledzenia umysłowego. W opinii stwierdzono również, że w czasie czynu obwiniona znajdowała się pod wpływem alkoholu (którego skutki użycia mogła przewidzieć) i tylko z tego powodu miała ograniczoną zdolność rozumienia znaczenia czynu i kierowania swoim postępowaniem; w aktualnym stanie zdrowia może brać udział w postępowaniu, nie może jednak prowadzić samodzielnej obrony i wymaga bezwzględnie fachowej pomocy prawnej (*uzupełniająca końcowa opinia sądowo – psychiatryczna k. 242- 243*).

Powyższy stan faktyczny Sąd Najwyższy ustalił po rozważeniu całości okoliczności ujawnionych w toku przewodu na rozprawie głównej w dniu 18 sierpnia 2020 r., w tym wynikających z akt sprawy karnej II K (...) Sądu Rejonowego w S..

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków: S. B. i S. D.. Pewne rozbieżności i wewnętrzne różnice pomiędzy zeznaniami złożonymi przez świadków uzasadnione są naturalnym procesem zapominania. Należy bowiem podkreślić, że największe rozbieżności pojawiły się w zeznaniach wraz z upływem czasu, zaś najbardziej szczegółowy charakter miały zeznania złożone tuż po zdarzeniu, które to stanowiły kanwę dokonanych ustaleń faktycznych, jak pozostające w logicznej spójności z pozostałym materiałem dowodowym.

Również nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż charakter pełnionej przez ww. świadków służby, cechuje uczestniczenie w bardzo dużej liczbie interwencji o podobnym przebiegu, co powoduje, że poczynione spostrzeżenia zacierają się w pamięci, a często co do szczegółów nakładają się na siebie, a w związku z tym ich odtwarzanie jest utrudnione. Należy również mieć na uwadze, że spostrzeżenia funkcjonariuszy, wykonujących w czasie danej interwencji odmienne czynności, właściwe z powodu wykonywania innych obowiązków mogą wykazywać pewne różnice.

W toku prowadzonego postępowania dowodowego syn obwinionej M. Z. oraz były mąż S. Z. skorzystali z przysługującego im prawa odmowy składania zeznań.

Sąd zważył co następuje:

Prokurator E. A. swoim zachowaniem bezsprzecznie uchybiła godności urzędu prokuratora.

Zgodnie z art. 96 § 2 ustawy Prawo o prokuraturze prokurator powinien w służbie i poza służbą strzec powagi sprawowanego urzędu i unikać wszystkiego, co mogłoby przynieść ujmę godności prokuratora lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności. W orzecznictwie wskazuje się, że sprawowanie urzędu z godnością oznacza sprawowanie go zgodnie z pewnym standardem zachowania, wynikającym z zawartych w różnych przepisach zakazów i nakazów, które dla innych osób nie są obowiązujące, ale również z nieskodyfikowanych reguł, obyczajów, które łącznie formułują w odniesieniu do osoby pełniącej daną funkcję publiczną czy sprawującej urząd wymagania wyższe od wymagań stawianych przeciętnemu obywatelowi i tworzące rodzaj wzorca postępowania, którym kierować się powinna konkretna osoba pełniąca funkcję publiczną i który ma być podstawą autorytetu reprezentowanej przez tę osobę instytucji. Godność urzędu prokuratorskiego powinna być rozumiana jako pewien standard zachowania w różnych służbowych i pozasłużbowych okolicznościach, **formułujący wobec prokuratorów podwyższone wymagania powodujące, że ich zachowanie powinno stanowić rodzaj wzorca dla innych osób uczestniczących w czynnościach służbowych**. Wiąże się to również z różnymi ograniczeniami czy zakazami dotyczącymi prokuratora w porównaniu z innymi osobami. Zauważyć należy, że godność urzędu, a właściwie powinność sprawowania urzędu z godnością, stanowić może źródło różnego rodzaju ograniczeń i zakazów dotyczących zarówno działań prokuratora podejmowanych na sali sądowej, jak i poza tą salą, także w sferze prywatnej (Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2016 r., SDI 6/16. LEX nr 2087824).

Ze swej istoty stanowią uchybienie godności urzędu prokuratora czyny polegające na naruszeniu obowiązującego porządku prawnego, w szczególności dopuszczeniu się czynów zabronionych przez prawo karne albo prawo wykroczeń.

Nie ulega wątpliwości, że prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości oraz dopuszczenie do prowadzenia pojazdu osoby nie mającej wymaganych uprawnień stanowi nie tylko delikt dyscyplinarny ale wypełniło również znamiona odpowiednio

umyślnego przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego, określonego w art. 178a § 1 k.k., a także wykroczenia stypizowanego w art. 96 k.w. Wskazać należy, że okoliczność, iż obwiniona nie poinformowała funkcjonariuszy o tym, że znajduje się pod wpływem alkoholu mając de facto możliwość odmowy wykonania polecenia przestawienia samochodu, powoduje, że waga naruszonych obowiązków jest bardzo wysoka.

Odnosząc się do zarzutu prowokacji przez funkcjonariuszy podnoszonego przez obrońcę, wskazać należy, że twierdzenia obrońcy obwinionej dotyczącego tego, że podjęte w dniu 16 kwietnia 2016 r. działania funkcjonariuszy S. B. i S. D. polegające na poleceniu obwinionej przestawieniu samochodu miały właśnie taki charakter, nie znajdują żadnego pokrycia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

W zakresie pierwszego z przypisanych obwinionej czynów wskazać należy, że Sąd nie znalazł podstaw do uznania ww. zachowania za przypadek mniejszej wagi. Powołując się w tym miejscu na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., wskazać należy, że *przypadek mniejszej wagi jest postacią czynu o znamionach przestępstwa typu podstawowego, charakteryzującą się tylko przewagą elementów łagodzących o charakterze przedmiotowo-podmiotowym. O uznaniu czynu za wypadek mniejszej wagi decyduje ocena jego społecznej szkodliwości, zmniejszonej w wyniku uwzględnienia określonych okoliczności charakteryzujących stronę przedmiotową i podmiotową czynu, ale nie do granic znikomości*. Wskazać należy, że występki stypizowane w 178a § 1 k.k. jest przestępstwem umyślnym ściganym z oskarżenia publicznego, co również w kontekście utrwalonego w linii orzecznictwa dyscyplinarnego poglądu, iż prowadzenie przez sędziego czy prokuratora pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości stanowi rażące lekceważenie norm prawnych, skutkującego wymierzeniem najsurowszej z możliwych kar w postaci złożenia z urzędu w przypadku sędziów lub wydalenia ze służby prokuratorskiej w przypadku prokuratorów (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2018, LEX nr 2450281, Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2014 roku SNO 24/14, LEX nr 1480065, Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2007 r., SNO 13/07, LEX nr 471820)

uniemożliwia klasyfikację ww. jako przypadku mniejszej wagi. Dodatkowo wskazać należy, że przestępstwo stypizowane w art. 178a k.k. ma charakter formalny i jest ono dokonane w momencie uruchomienia pojazdu i rozpoczęcia jazdy.

Bez znaczenia pozostaje dla powyższych ustaleń odległość jaką pokonała obwiniona prowadząc pojazd mechaniczny w stanie nietrzeźwości oraz okoliczność, że czyniła to na polecenie funkcjonariuszy Policji. Całe zdarzenie miało miejsce w obecności małoletniego syna obwinionej, co bezsprzecznie miało charakter wysoce demoralizujący. Dziecko obwinionej stało się naocznym świadkiem jawnego łamania podstawowych zasad porządku prawnego. Za rażąco niewłaściwe uznać również należy zachowanie obwinionej polegające na dopuszczeniu do prowadzenia pojazdu osoby nie mającej wymaganych uprawnień, to jest małoletniego syna M. Z.. Takie zachowanie podważyło w oczach młodego obywatela zaufanie nie tylko do rodzica, ale mając na uwadze, że rodzic ten pełnił służbę prokuratorską do całej prokuratury jako instytucji powołanej do strzeżenia porządku prawnego i ścigania przestępstw. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że obwiniona nie informując funkcjonariuszy policji, że jest pod wpływem alkoholu przestawiła samochód na ich polecenie, przy czym zaznaczyć należy, że z żadnych dowodów nie wynika, że funkcjonariusze mieli świadomość jej stanu, a obwiniona swoim zachowaniem podkreśliła w obecności funkcjonariuszy swój lekceważący stosunek do porządku prawnego.

W zakresie orzekania o karze w postępowaniu dyscyplinarnym odpowiednie zastosowanie mają dyrektywy wymiaru kary sformułowane w art. 53 k.k. Odpowiedzialność dyscyplinarna prokuratorów oparta jest na zasadzie winy. Zasada winy pełni niewątpliwie funkcję legitymizującą odpowiedzialność karną (dyscyplinarną) i limitującą surowość kary. Orzeczona kara dyscyplinarna nie może przekraczać stopnia winy i musi należycie uwzględniać stopień społecznej szkodliwości czynu.

Dokonując wyboru kary określonego rodzaju sąd musi mieć w polu widzenia kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa, zaś w postępowaniu dyscyplinarnym prowadzonym w niniejszej sprawie przeciwko prokuratorowi - także tej grupy zawodowej (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2019 r. I DSI

8/19 LEX nr 2681200). Z uwagi na powyższe, mając na uwadze stopień zawinienia i społeczną szkodliwość czynu Sąd orzekł wobec obwinionej za przewinienie dyscyplinarne określone w pkt 1 sentencji wyroku, na podstawie art. 127 § 1 ustawy Prawo o prokuraturze w zw. z art. 104 § 1. ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych karę pozbawienia prawa do stanu spoczynku wraz z prawem do uposażenia, natomiast za czyn przypisy w pkt 2 sentencji wyroku karę nagany.

Odnosząc się do orzeczonej kary nagany, w pierwszej kolejności wskazać należy, że z uwagi na wiążący charakter art. 443 k.p.k. w zw. z art. 171 ustawy Prawo o prokuraturze nie było możliwe reformatoryjne orzeczenie kary bardziej dolegliwej. W ocenie Sądu kara nagany uwzględnia cele prewencji ogólnej i szczególnej, szkodliwość korporacyjną deliktu i rodzaj naruszonego dobra prawnego. Dodatkowo wskazać należy, że z uwagi na to, że obwiniona wskutek uprawomocnienia się wyroku sądu karnego została wydalona ze służby prokuratorskiej, orzeczenie jakiegokolwiek kary finansowej byłoby bezprzedmiotowe z uwagi na to, że taka kara nie byłaby możliwa do wykonania. Jakkolwiek kara finansowa – w katalogu kar określonych w ustawie Prawo o prokuraturze – odznacza się wyższym stopniem dolegliwości niż kara nagany, to nie może ona mieć charakteru iluzorycznego, a takiego nabrałaby gdyż jej wykonanie jest bezskuteczne w głównym jej wymiarze finansowym.

Na podstawie art. 170 § 1 i § 2 pkt 3 ustawy Prawo o prokuraturze Sąd orzekł wobec E. A. karę łączną pozbawienia prawa do spoczynku wraz z prawem do uposażenia. Odwołując się do treści art. 170 § 1 i § 2 pkt 3 wskazanej wyżej ustawy wskazać należy, iż jakkolwiek przepis ten, statuując reguły łączenia kar orzeczonych na gruncie ustawy Prawo o prokuraturze nie odwołuje się wprost do kary pozbawienia prawa do spoczynku wraz z prawem do uposażenia jako kary łącznej orzekanej w sytuacji, gdy choć jedną z jednostkowych kar jest ta orzeczona kara, to jednak art. 170 § 1 i § 2 pkt 3 ustawy wskazuje, że w przypadku, orzeczenia kary wydalenia ze służby prokuratorskiej, wymierza się tę karę, jako karę łączną.

Zważyć należy, że z przepisu art. 170 § 1 ustawy Prawo o prokuraturze wynika obowiązek orzeczenia kary łącznej w przypadku ukarania prokuratora za

kilka przewinień dyscyplinarnych. Jednocześnie, wskazujący możliwe sposoby łączenia kar, art. 170 § 2 dotyczy wyłącznie łączenia kar wobec prokuratorów w służbie czynnej, pomijając łączenie kar jednostkowych wymierzonych prokuratorom w stanie spoczynku. Analogicznie ukształtowany został art. 133a ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych. Sąd realizując powyższy obowiązek prawny, dokonał wykładni systemowej, zakładając, że kara pozbawienia prawa do spoczynku wraz z prawem do uposażenia ma charakter wykluczający z korpusu prokuratorów w stanie spoczynku, tak samo jak kara wydalenia ze służby prokuratorskiej. Jediną różnicą pomiędzy tymi karami jest różnica w statusie prokuratora. Pierwsza z kar dotyczy prokuratorów w stanie spoczynku, a druga prokuratorów czynnie wykonujących ten zawód. Kary te co do skutków prawnych, które wywołują, nie różnią się. Sąd orzekający w niniejszej sprawie mając powyższe okoliczności na uwadze, dokonując w ten sposób wykładni systemowej, stanął na stanowisku, że orzeczenie jako kary łącznej, pozbawienia prawa do spoczynku wraz z uposażeniem jest nie tylko możliwe, lecz biorąc pod uwagę treść art. 170 § 1 ustawy Prawo o prokuraturze nawet obligatoryjne. Orzeczenie wobec obwinionej kary pozbawienia prawa do spoczynku wraz z uposażeniem jest więc uzasadnione.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji wyroku.